

Prof. dr Dušan Mojić

Uniwersytet w Belgradzie

Wydział Filozofii

Katedra Socjologii

E-mail: dmojic@f.bg.ac.rs; dusan.mojic@ekof.bg.ac.rs

Tel: +381 64 261 86 98

Wytyczne dotyczące prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych/grup fokusowych

Temat

MOBILEurope: Negocjacje zbiorowe dla pracowników mobilnych w Europie w związku z COVID-19 – przypadki pracowników przygranicznych, sezonowych i migrujących.

Belgrad, październik 2023 r.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy są opinią samych autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Komisji Europejskiej. Unia Europejska i organ, który przyznaje środki nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Wytyczne dotyczące prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych/grup fokusowych

Respondenci podczas rozmów kwalifikacyjnych/uczestnicy grup fokusowych: przedstawiciele związków zawodowych (liderzy i członkowie) oraz przedstawiciele pracodawców i instytucji.

Podpróbki:

1. **Podpróbka** – przedstawiciele i członkowie związków zawodowych; powinno być co najmniej 15 respondentów z każdego kraju. Respondenci powinni być wybrani z co najmniej trzech różnych sektorów (najlepiej z sektora zdrowia i sektora zabezpieczenia społecznego, sektora budownictwa i infrastruktury, sektora IT, sektora usług, przemysłu spożywczego i sektora rolnictwa).
2. **Podpróbka** – **przedstawiciele pracodawców (menedżerowie firm prywatnych i państwowych, przedstawiciele branżowych stowarzyszeń pracodawców i dyrektorzy instytucji)**; minimalna liczba respondentów na kraj dla tej podpróby wynosi 15. Wspomniani respondenci powinni zostać wybrani z co najmniej trzech różnych sektorów (najlepiej z sektora zdrowia i zabezpieczenia społecznego, sektora budownictwa i infrastruktury, sektora IT, sektora usług sektor, przemysłu spożywczego i sektora rolniczego).

Ogólne zasady

- Przed przystąpieniem do pierwszej rozmowy zapoznaj się kilka razy ze wskazówkami dotyczącymi rozmowy kwalifikacyjnej i przeczytaj wszystkie pytania.
- Umów się na rozmowę telefonicznie lub mailowo i poinformuj uczestnika o przewidywanej długości rozmowy. Bądź otwarty i szczery we wszystkich kwestiach związanych z rozmową kwalifikacyjną.
- Rozpocznij rozmowę kwalifikacyjną od przedstawienia się i wyjaśnienia celu rozmowy. Poproś uczestników o świadomą zgodę.
- Bądź przygotowany na odejście od wytycznych dotyczących rozmowy kwalifikacyjnej, jeśli pojawią się interesujące spostrzeżenia. Zadawaj pytania uzupełniające, aby lepiej zrozumieć doświadczenia i postawy uczestników.

Dofinansowane przez Unię Europejską

- Unikaj pytań sugerujących. Formułuj pytania w sposób neutralny i nie sugeruj uczestnikowi określonej odpowiedzi.
- Staraj się prowadzić rozmowę kwalifikacyjną w formie konwersacji nie stosując się do ścisłych wytycznych, ale postaraj się omówić wszystkie tematy.

Wytyczne dotyczące rozmów kwalifikacyjnych/grup fokusowych

Tematem niniejszej rozmowy kwalifikacyjnej/grupy fokusowej jest proces negocjacji zbiorowych dla pracowników mobilnych w sześciu krajach europejskich podczas pandemii wirusa Covid-19. Twoje odpowiedzi/dyskusje będą anonimowe i poufne oraz zostaną wykorzystane wyłącznie do celów badawczych związanych z projektem badawczym zatytułowanym „MOBILEurope: Negocjacje zbiorowe dla pracowników mobilnych w Europie w związku z COVID-19 – przypadki pracowników przygranicznych, sezonowych i migrujących“. Koordynatorem projektu jest Coalición Sindical Independente de Trabajadores de Madrid CSIT UNION PROFESSIONAL. Rozmowy kwalifikacyjne/grupy fokusowe zostaną przeprowadzone w Hiszpanii, Grecji, Portugalii, Polsce (państwa członkowskie UE) oraz w Macedonii Północnej i Serbii (kraje kandydujące do przystąpienia do UE). Wyniki badań zostaną zaprezentowane w raportach krajowych oraz w raporcie porównawczym.

WSTĘP

I Kategoria respondentów (wypełnia osoba prowadząca rozmowę kwalifikacyjną):

(Kategorie: lider związku; członek związku; kierownik prywatnej firmy; kierownik przedsiębiorstwa państwowego; przedstawiciel branżowego związku pracodawców; dyrektor instytucji)

Dofinansowane przez Unię Europejską

II Branża gospodarcza (wypełnia osoba prowadząca rozmowę kwalifikacyjną):

(Sektory: sektor zdrowia i sektor zabezpieczenia społecznego; budownictwo i infrastruktura; sektor IT; sektor usług; sektor przemysłu spożywczego i rolnictwa; inne - proszę wymienić)

Dofinansowane przez Unię Europejską

WARUNKI OGÓLNE I RAMY PRAWNE

Pytania

1. Jaka jest, zgodnie z posiadaną wiedzą, najczęstsza (dominująca) forma zatrudnienia pracowników mobilnych (przygranicznych, sezonowych lub migrujących) w:

- a) Twoim kraju
- b) Twoim sektorze gospodarczym (w Twoim kraju)?

2. Jak, zgodnie z posiadaną wiedzą, różnią się prawa pracowników mobilnych i pracowników stacjonarnych w Twoim kraju (jeśli istnieje różnica)?

4. Na jakie wyzwania (ogólnie) napotykają pracownicy mobilni pod względem bezpieczeństwa pracy, świadczeń, zabezpieczenia społecznego i innych w porównaniu z pracownikami stacjonarnymi w Twoim kraju?

5. Czy istnieją szczególne sektory lub branże, w których pracownicy mobilni w Twoim kraju mają zazwyczaj mniej lub bardziej korzystne prawa i warunki (w porównaniu z pracownikami stacjonarnymi)?

NEGOCJACJE ZBIOROWE

Pytania

1. Czy znasz którekolwiek przepisy (na poziomie Unii Europejskiej lub krajowym) dotyczące statusu i negocjacji zbiorowych pracowników mobilnych (pracowników przygranicznych, sezonowych i migrujących) (przed, w trakcie i po pandemii wirusa Covid-19)? Jeśli tak, czy uważasz, że są skuteczne?

Dofinansowane przez Unię Europejską

2. Twoim zdaniem (niezależnie od tego, czy jesteś liderem/członkiem związku, czy nie), w jaki sposób związki zawodowe mogą pomóc pracownikom mobilnym?
3. Opisz kroki podjęte przez Twój związek/stowarzyszenie/firmę/instytucję (jeśli dotyczy) w ciągu ostatnich kilku lat (przed, w trakcie i po pandemii wirusa COVID-19) w odniesieniu do stanowiska i negocjacji zbiorowych dla pracowników mobilnych.
4. Jak Twój związek/stowarzyszenie/firma/instytucja radziła sobie z kwestiami wynagrodzeń, umów o pracę i zwolnień pracowników mobilnych na przestrzeni ostatnich kilku lat (przed, w trakcie i po pandemii wirusa Covid-19)?
5. Jak Twój związek/stowarzyszenie/firma/instytucja radziła sobie z kwestią zabezpieczenia społecznego i opodatkowania pracowników mobilnych na przestrzeni ostatnich kilku lat (przed, w trakcie i po pandemii Covid-19)?
6. Zgodnie z posiadaną wiedzą, jakie były główne trendy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, umów o pracę, zwolnień i utraty pracy (w tym poziomu wynagrodzeń) pracowników przygranicznych, sezonowych i migrujących w Twoim kraju podczas kryzysu spowodowanego pandemią wirusa Covid-19?
7. Zgodnie z posiadaną wiedzą, jakie prawne niejasności istniały w przypadku pracowników mobilnych w zakresie przekraczania granic, zabezpieczenia społecznego i opodatkowania w Twoim kraju podczas pandemii COVID-19?
8. Opisz (ogólnie) kroki/środki (jeśli istnieją) podjęte przez Twój związek/stowarzyszenie/firmę/instytucję w odniesieniu do stanowiska i negocjacji zbiorowych dla pracowników mobilnych w kontekście pandemii wirusa COVID-19.
9. Które średnioterminowe środki (instytucje, związki, stowarzyszenia i firmy) uważa Pan/Pani za ważne dla poprawy negocjacji zbiorowych i umów dla pracowników mobilnych w swoim kraju?
10. Czy możesz podać przykłady dobrych praktyk lub udanych działań ze swojego kraju lub innych regionów, jeśli chodzi o poprawę sytuacji pracowników mobilnych?

